

Kapya atu ba Pol hato hi Pilipai Abô môn

Pol bôk hanaŋ Wapômbên anêŋ Abô Mavi hadêŋ avômalô Pilipai (Ap 16:11-40). Ba intu ethak êv yani sa ek indum anêŋ ku enaŋ Wapômbên anêŋ abô bên emben loŋ luvuluvu. Ma haveŋ yam ma Pol hamô koladôn anêŋ Lom. Ma avômalô êvhaviŋ anêŋ Pilipai elanô nena yani hamô koladôn ma êv yani sa hathak loŋbô. Ba intu Pol hato kapya êntêk ek hanaŋ anêŋ lamavi bên hadêŋ i. Lôk hanaŋ hathak lêk yani aisê lôk hanaŋ ek embatho inin êvhaviŋ loŋ ek nimin lôklokwaŋ. Yani hanaŋ haviŋ ek thêlô nesopa Yisu vaŋgwam lôk nebalon auk donjom. Ma hanaŋ nena Timoti lo Eaploditus ma nê mavi luvi. Ma hanaŋ lôklokwaŋ ek thêlô neyabin i esak kêdônwaga abôyaŋ.

Pilipai ma malak lôk athêŋ bên ba hamô plovins Masedonia kapô.

Hato kapya êntêk hadêŋ 61 AD la.

¹ *Pol lo Timoti, yai ma Yisu Kilisi anêŋ nê ku ba ato kapya êntêk hadêŋ avômalô mathen takatu ba êvhaviŋ Yisu Kilisi anêŋ Pilipai lôk nê takatu ba eyabin i lôk nê takatu ba idum ku êv avômalô êvhaviŋ sa. ² Alalôanin Kamik Wapômbên lôk Anyô Bên Yisu Kilisi inin wapôm lôk labali êmô imbin môlô.

---

* **1:1:** Ap 16:12-40

Pol hêv lamavi hadêṅ Wapômbêṅ

³ Wak nômbêṅ intu ma yalenṅhabi mólô ba yahananṅ yalenṅmavi hadêṅ Wapômbêṅ hathak mólô.
⁴⁻⁵ Sêbôk ba mólônim ôêvhaviṅ hadêṅ môṅ aleba lêk, ma mólô ovatho ya loṅ hathak ku yananṅ Abô Mavi bêṅ ba intu yalenṅmavi ba yahatenṅ mek hathak mólô wak nômbêṅ intu sapêṅ. ⁶ *Ma yahayala nena sêbôk ma Wapômbêṅ hadum anêṅ ku mavi ba hatak halôk mólô kapôlômim ma tem indum ku êṅ endeba êyô Yisu Kilisi anêṅ waklavôṅ ma tem injik ku êṅ anêṅ daṅ siṅ. ⁷ Yahamô koladôṅ mena yahamô yaiṅ ma yahêv Wapômbêṅ anêṅ Abô Mavi bulubiṅ lôk yahik Abô Mavi êṅ thô, ma mólô sapêṅ owa Wapômbêṅ anêṅ wapôm haviṅ ya. Ba intu mólô ma hatôm yenanṅ avômalô vuliṅ biṅ. Aêṅ ba yenanṅ auk atu ba yalenṅhabi hathak mólô ma thêthôṅ hatôm mek atu ba yahatenṅ ek mólô. ⁸ Ma Wapômbêṅ hayala nena Yisu Kilisi lahiki bêṅ anôṅ hathak mólô ma lêk yalenṅ hik ya hathak mólô bêṅ anôṅ aêṅ iyom.

⁹ Yahatenṅ mek aêntêk nena mólônim lemimhaviṅ indumbak ni ba ni ek noyala auk anôṅ ba nutitiṅ mavi lo kambom ¹⁰ *ek noyala loṅôndê atu ba mavi anôṅ ek Kilisi anêṅ waklavôṅ ma tem nômô mabuṅ anôṅ ek miṅ êpôm mólônim kambom la ami. ¹¹ Yisu da tem indum ba thêthôṅ injik anôṅ êmô mólô kapôlômim siṅ ek avômalô nêgê ba nebam Wapômbêṅ anêṅ athêṅ lôkmanṅiṅ.

Pol anêṅ malaiṅ havatho Abô Mavi loṅ

---

* **1:6:** 1Ko 1:8   * **1:10:** 1Te 5:23

¹² Aiyaŋ thêlô, yalenhaviŋ mômô noyala katô nena malaiŋ takatu ba hapôm ya intu hadum ba Wapômbeŋ anêŋ Abô Mavi habitak bêŋ hêk avômaloŋ loŋ êntêk malêvôn. ¹³ *Aêŋ ba nê vovak takatu ba eyabiŋ anyô bêŋ mômô anêŋ unyak lôk avômaloŋ takatu ba êmô loŋ êntêk intu eyala nena etak ya halôk koladôn ek malê nena yahasopa Kilisi. ¹⁴ Ma Anyô Bêŋ anêŋ avômaloŋ êvhaviŋ bêŋ anôn imiŋ lôklokwaŋ ek enaŋ Wapômbeŋ anêŋ abô ma miŋ êkô ami.

¹⁵ Avômaloŋ doho lenjdanŋ hathak ya ba enaŋ Kilisi anêŋ abô ek nebam thêlôda ek nembak i vose ni lodôn lodôn. Ma donŋtom avômaloŋ vi enaŋ Kilisi anêŋ abô lôk lenjŋmavi haviŋ ya. ¹⁶ Thêlô eyala nena Wapômbeŋ hatak ya ek yanêm anêŋ Abô Mavi bulubiŋ ba intu yahamô koladôn. Aêŋ ba thêlô evatho yenaŋ ku loŋ hathak lenjŋhaviŋ ya. ¹⁷ Ma avômaloŋ ôdôn yaŋ enaŋ Yisu anêŋ abô ma donŋtom ivuŋ iniŋ auk nembak avômaloŋ vose ni lodôn lodôn hêk kapôlônŋiŋ. Yahamô koladôn ba intu thêlô esonŋ nena tem nênmêm malaiŋ bêŋ êndêŋ ya. ¹⁸ Hatôm. Avômaloŋ ivuŋ iniŋ auk ba enaŋ abô hathak Kilisi mena enaŋ abô avanôn, êŋ ma nôm oyaŋ. Ku bêŋ hamôn ma enaŋ abô hathak Kilisi. Ba intu yalenhaviŋ anôn. Avanôn! Yalenhaviŋ! ¹⁹ *Yahayala nena mômô otenŋ mek ek ya ma Yisu Kilisi anêŋ Lovak Mathenŋ tem nênmêm ya sa, aêŋ ba tem injik ya thô lôk yanja bulubiŋ. ²⁰ Yahamô lôkmala mena yahama ma ya vovaŋ ba yahêvhaviŋ nena tem yamiŋ êtôm anyô nê ek avômaloŋ nêgê ya lôk nêmbô Kilisi êtôm sêbôk atu ba yahadum

---

* **1:13:** Ap 28:30   * **1:19:** 2Ko 1:11

aleba lêk. ²¹ *Yahamô lôkmala, êñ ma yahamô havin Yisu. Ma yahama, êñ ma tem yamô mavi aên iyom. ²² Yahamô lôkmala, êñ ma tem yandav ku êñ anên anôn la. Ba intu yasopa lonôndê yan sê? Injo. ²³ *Aên ba auk ju êñ havôv ya. Yahamô havin Kilisi, êñ ma mavi anôn hamôn ek nômkama sapên ba intu yahapôvin ek yana. ²⁴ Ma don̄tom yahamô lôkmala, êñ ma mavi anôn ek môlô. ²⁵ Aên ba yahayala katô nena tem yamô imbin môlô ma min yana ami ek môlô nundumbak ba lemimmavi esak unim ôêvhavin ²⁶ ek môlô nômbôam esak Yisu Kilisi ek malê nena yahamô havin môlô hathak lonbô.

²⁷ *Yenan auk bên don̄tom iyom nena môlô nômo batôn oyan êtôm nê esopa Yisu Kilisi anên Abô Mavi. Aên ba yahathôk mena yahamô daim ek môlô ma tem yandanô nena môlô umin lôklokwan hathak kapôlômim don̄tom lôk uik vovak hathak dahôlômim don̄tom iyom ek nobatho Wapômbên anên Abô Mavi lon ek avômalô nênimimbin ²⁸ lôk min oka hathak nê takatu ba êpôlik ek môlô ami. Êñ ma hik thô nena Wapômbên tem nê môlô bulubin ma imbulin nê takên. ²⁹ *Wapômbên hêv anên wapôm hadên môlô ba ôêvhavin. Ma hêv wapôm noja vovan esak Kilisi aên iyom. Ba intu malain takên lêk hapôm môlô. ³⁰ Ma yada yahik vovak hathak malain aên iyom hatôm atu ba môlô ôyê lo olanô.

---

* **1:21:** Gal 2:20   * **1:23:** 2Ko 5:8   * **1:27:** Ep 4:1; 1Te 2:12

* **1:29:** Ap 16:19-40

2

Avômalô êvhaviņ netauviņ i

¹ Aêņ ba nodanô. Kilisi havatho môle nim kapôle mim lon lôn lahaviņ môle ba hêv thêvô hadêņ môle. Ma môle ômô haviņ Lovak Mathen ma Wapômbên hêv kapô lôn lahiki hathak môle.
² Ba intu môle sapên noja auk donțom i yom lôn lemimimbin am ma nômô kapôle mim donțom ek nundum ku donțom i yom ek yalenmavi êmbôle yakapôle sin. ³ *Ma môle tomtom notauviņ am ba ôngô anyô vi nena bên ek môle. Ma min nundum palon ba nobam amda ami. ⁴ *Ma min lemimimbi môle da i yom ami. Mi. Lemimimbin avômalô vi imbin.

Yisu Kilisi hatauviņ i ma Wapômbên hêv yani lin

⁵ Ma môle nobalon auk donțom atu ba Yisu Kilisi havalon aêntêk.

⁶⁻⁷ *Yanida ma Wapômbên
 ma donțom yani hatauviņ i aleba yaôna lôn ba
 hatôm ôpatu ba hamô alan vibin
 ma habitak hatôm anyô pik.
 Ma min lahavi lôn klokwan ek embalon anên lon atu
 ba êtôm Wapômbên ami.

⁸ *Avômalô êyê yani hatôm anyô anôn,
 ma hatauviņ i
 ba hasopa Wapômbên anên abô aleba hama
 hathak a hatôm anyô kambom anôn.

---

* **2:3:** Gal 5:26   * **2:4:** 1Ko 10:24   * **2:6-7:** Jon 1:1-2,14; 17:5;
 2Ko 8:9   * **2:8:** Hib 5:8; 12:2

- 9 *Ba intu Wapômbên hadô yani hamô vulin anôn
ek nômkama sapên
lôk hêv athên te atu ba hamôn ek athên lôkthô
hadên yani
- 10 *ek avômalô takatu ba êmô len lo pik ma pik
kapô lôkthô
tem nedañô anên athên ma nedek venjindôn
lêlô êndên yani.
- 11 *Ma thêlô sapên tem nenañ ende venjibôlêk
nena, “Yisu Kilisi ma Anyô Bên”
ba lôkmanjñ ni êndên Kamik Wapômbên.

Namô êtôm pik anên deda

12-13 Aên ba yenañ aiyañ lôkma anôn thêlô, môlô
nôkô ba nodowalin ba nundum ku ek môlônim
bulubinj ni êyô anên dan. Wapômbên da hik môlô
kapôlômim lin ba hêv lôklokwan hadên môlô ek
nundum ku takatu ba yani lahavin. Sêbôk ba
yahamô haviñ môlô ma môlô osopa yenañ abô.
Ma lêk yahatak môlô ma nosopa yenañ abô takên
dedaun mavi aên iyom.

14 Ma nôm takatu ba môlô udum ma minj
kapôlômim diñdiñ lôk nôkôkam esak ami 15 *ek
numbitak mabunj lôk anyôla minj hatôm enañ môlô
bên ami. Ma tem môlô nômô êtôm Wapômbên anên
nali mavi êmô avômalô lokban takatu ba idum
kambom lomalama malêvôn êtôm vulin hêv deda
hadên len. 16 *Ma môlô nobalon abô lôkmala lonj ek
waklavôn Kilisi hale halêm hathak lonjô ma tem
yambôya esak môlô ek injik thô nena lêk yenañ ku

* 2:9: Ap 2:33; Ep 1:20-21; Hib 1:3-4

* 2:10: Lom 14:11

* 2:11: Lom 10:9 * 2:15: Dan 12:3

* 2:16: Plp 1:10; 1Te

2:19

hik anôñ ma miñ yahalanvin oyan ami. ¹⁷ Môlô ma avômalô ôêvhavin ba ôêv môlôda hatôm da hadên Wapômbên. Betha ik ya vônô ma tem yambitak êtôm wain atu ba engasô halôk da. Êñ ma tem yambôya ba yalenmavi imbin môlô sapên. ¹⁸ *Ma môlô aên iyom tem nôbôam ba lemimmavi imbin ya.

Timoti lo Epaploditus

¹⁹ Anyô Bên Yisu anên lahavin, êñ ma tem yanêm Timoti ba êsôk ek môlô kethen. Ma halehalêm ma tem enañ êndên ya esak môlô ek nêm thêvô êndên ya. ²⁰ Anyô late miñ hamô havin ya ba anên auk hatôm Timoti ami ma Timoti iyom. Yani lahiki hathak môlô ba hadum ku lomaloma ek eyabin môlô mavi anên. ²¹ *Ma don̄tom avômalô vi ethak leninhiki hathak iniñ leninhavin ma miñ lenhabî hathak Yisu Kilisi anên lahavin ami. ²² Ma môlôda oyala nena Timoti bôk hik yanida thô ba hêv ya sa hathak ku hanañ Abô Mavi bên hatôm amena hathak hêv lambô sa. ²³ Aên ba yahêv yamalen ek yangê nena malê intu tem êpôm ya vêm ka yanêm yani ba êsôk kethen ek ênjê môlô. ²⁴ Ma don̄tom yahêvhavin nena yada tem yasôk kethen ek yangê môlô imbin.

²⁵⁻²⁶ *Môlô bôk ôêv Epaploditus halêm hadên ya ek nêm ya sa. Yani hatôm yenañ aiyañ atu ba yai adum ku vovak havin i. Ma don̄tom yani lamalain lôk lahiki hathak môlô ek malê nena môlô bôk olanô abô hathak yani hapôm lijn. Ba intu tem yanêm ôpên imbin ba êsôk ek môlô. ²⁷ Avanôn,

---

* **2:18:** Plp 3:1; 4:4   * **2:21:** 2Ti 4:10   * **2:25-26:** Plp 4:18

yani bôk hapôm lijîŋ ba hadum ek ema, ma donjom Wapômbêŋ hêv la ek yani. Ma miŋ hêv la ek yani iyom ami. Mi. Hêv la ek ya haviŋ ek malê nena hadô malaiŋ bêŋ anôŋ êpôm ya. ²⁸ Aêŋ ba yahapôviŋ ek yanêm yani ba êsôk ek môlô ôŋgô yani esak loŋbô ek lemimmavi ma tem yakapôlôŋ êndôk biŋ. ²⁹⁻³⁰ Ba intu noja yani thô esak Anyô Bêŋ anêŋ athêŋ lôk lemimmavi anôŋ. Yani habobo ema esak Kilisi anêŋ ku ma miŋ havalon anêŋ lôkmala loŋ ami ek hêv ya sa ek malê nena môlô ômô loŋ buyaŋ ba miŋ hatôm ami. Aêŋ ba nônêm athêŋ bêŋ êndêŋ nê takatu ba êtôm yani.

3

Yisu ma thêthôn anêŋ ôdôn

¹ Aiaŋ thêlô, yenaŋ abô lêk habobo êyô anêŋ daŋ. Ma alalô ma Anyô Bêŋ anêŋ avômalô ba intu yahanan nena lemimmavi. Yahato abô takêŋ hadêŋ môlô hathak loŋbô ma miŋ yakapôlôŋ ha-giap ami ek yanêm môlô sa.

² Môlô noyabiŋ am ek nê takatu ba idum kambom hatôm avuŋ yatap ba engothe anyô leŋviŋkupik mayaliv ek nimbitak êtôm Wapômbêŋ anêŋ nali. ³ *Alalô ma nê takatu ba Wapômbêŋ anêŋ Lovak Matheŋ hêv lôklokwaŋ ek nanêm yeŋ. Alalô ma nê takatu ba abôi hathak Yisu Kilisi iyom ma miŋ aêvhaviŋ leŋviŋkupik iniŋ nômkama ami. Ba intu alalô ma hatôm nê takatu ba bôk angothe kupik anôŋ.

⁴ *Odanô, yahamôn ek nê takatu ba êbôi hathak nômkama leŋviŋkupik. Ba intu nômkama leŋviŋkupik

---

* **3:3:** Lom 2:29   * **3:4:** 2Ko 11:21

hatôm nêṃ alalô sa, êṃ ma tem yada yamô mavi anôṃ. ⁵ *Wak bahenṽi ba lahavulô ma engothe yenaṃ kupik. Ya ma anyô Islael ba yahabitak anêṃ Benjamin anêṃ lukmuk. Yahanan abô Hiblu palapa hatôm wakatik lo wakamik. Ya ma Palisi te ba yahasopa Palisi iniṃ abô majanṃ mavi anôṃ. ⁶ *Ma ya vovanṃ ek yasopa Wapômbêṃ aleba yahabulinṃ yanida anêṃ avômalô êvhavinṃ bêṃ anôṃ. Ma ya anyô thêthônṃ anôṃ ba minṃ yahabulinṃ balabunṃ la ami.

⁷ *Ma donṭom yahayê nôṃ mavi takêṃ nena nôṃ oyanṃ ek yahasopa Kilisi. ⁸ Avanônṃ! Yahayê nôṃkama mavimavi takatu ba hamô pik nena nôṃ oyanṃ havinṃ. Nôm mavi anêṃ dôêṃ ma yambitak yenaṃ Anyô Bêṃ Yisu Kilisi anêṃ anyô. Ba intu yahavôlinṃ yadôminṃ hadêṃ nôṃkama pik mavi takêṃ ba yahayê hatôm sinṽusik ek yanja Yisu Kilisi ⁹ *ba yamô imbinṃ yani. Yahêvhavinṃ Kilisi iyom ba intu Wapômbêṃ hadum ba yahabitak anyô thêthônṃ. Ma minṃ yada yenaṃ ku yahasopa balabunṃ ba yahabitak anyô thêthônṃ ami. ¹⁰ *Yalenṃhavinṃ yayala Kilisi avanônṃ lôk Wapômbêṃ anêṃ lôklokwanṃ atu ba hadum ba Yisu haviyô hathak loṃbô. Ma yalenṃhavinṃ yanja anêṃ malainṃ lomalama ek yama imbinṃ yani ¹¹ ek yapôm loṃôndê atu ba tem yam-biyô esak loṃbô ênjêk ṇama.

Nadanṽin lôklokwanṃ

¹² *Minṃ nosonṃ nena lêk yahayala Kilisi katô anôṃ ba yenaṃ ku lêk hayô anêṃ danṃ ami. Mi. Kilisi

* **3:5:** Luk 1:59; Ap 23:6; 2Ko 11:22

Mat 13:44-46

* **3:9:** Lom 3:21-22

* **3:6:** Ap 8:3

* **3:7:**

* **3:10:** Lom 6:3-5; 8:17

* **3:12:** 1Ti 6:12,19

bôk havalonj ya lonj ba yahalanvinj ek yambalonj nômkama takatu ba Kilisi havalonj lonj ek nêmkama êndênj ya. ¹³ Aiyanj thêlô, minj yahavalonj nômkama ênj ami denanj. Aênj ba yahapôvinj ba yahathônj nômkama bô palinj ma yahato yabahanj ek yanja nômkama takatu ba hamô unjlov. ¹⁴ *Yahalanvinj lôklokwanj ek yayô unjlov ek yanja vuli atu ba Wapômbênj tem endam ya ek yamô imbinj yani êmô malak lenj wak nômbênj intu sapênj ek malê nena yahêvhavinj Yisu Kilisi.

¹⁵ *Aênj ba alalô vi ma nê talanj ba nabalonj auk ênj lonj. Ma donjom mômô doho owa auk yandâ, ênj ma tem Wapômbênj injik auk thêthônj thô êndênj mômô. ¹⁶ Aênj ba alalô nasopa auk takatu ba bôk avalonj yôv. Ênj ma nômbênj.

¹⁷ *Aiyanj thêlô, mômô kapôlômim donjom ba nosopa yavenjgwan. Ma avômalô vi atu ba esopa yêlô venjngwan, nutitij nê takênj ininj bôk lo lonj ba nosopa. ¹⁸ Bôk yahananj lôbôlônj ma lêk yahananj hathak lonjbô lôk yamalenj thôk nena avômalô bênj anônj lêk ik vovak hathak Kilisi anênj a. ¹⁹ *Thêlônij Anyô Bênj ma thethanjak. Thêlô ethak idum kambom lomalomak takatu ba hêv mama, ma donjom êbôij hathak. Ma thêlô ethak lenjnhabi nômkama pik iyom. Ku takênj anênj anônj tem imbulinj i. ²⁰ *Ma donjom alalôaninj malak ôdônj ma hamô malak lenj ba intu alalô ayabinj ek Anyô Bênj Yisu Kilisi endelêm ek nêmkama alalô bulubinj. ²¹ *Ôpênj tem enja anênj lôklokwanj ek injik alalôaninj kupik pu-

---

* **3:14:** 1Ko 9:24   * **3:15:** 1Ko 2:6   * **3:17:** 1Ko 4:16   * **3:19:** Lom 16:18   * **3:20:** Ep 2:6,19   * **3:21:** 1Ko 15:28,42-53

lusikna liliŋ ba nambitak êtôm yanida anêŋ kupik lôkmaŋgiŋ. Hathak lôklokwaŋ êŋ ma yani tem êndô nômkama sapêŋ êmô yani vibinŋ.

4

¹* Aêŋ ba yenaŋ aiyaŋ lôkma anôŋ, nosopa yenaŋ abô takêŋ ba numinŋ lôklokwaŋ esak Anyô Bêŋ anêŋ athêŋ. Môlô ma hatôm yenaŋ kulunŋ kêkêlô atu ba yahawa hatôm ku anêŋ vuli. Ba yahêk lêlê ek yangê môlô yenaŋ avômalô takatu ba yalenmavi hathak.

Pol hik lonjôndê auk mavi thô

²Yuodia lo Sintike, mamu ma avi ôêvhavinŋ Anyô Bêŋ. Ba intu yahananŋ hik mamu linŋ nena notak auk ôkôkam ma nobalonŋ kapôlômim donjom iyom.

³* Aêŋ ba yenaŋ aiyaŋ atu ba huminŋ lôklokwaŋ hathak ku êntêk êŋ havinŋ ya, yahananŋ hadêŋ o nena nêŋ avi ju êntêk êŋ sa. Thai ethak idum ku lôklokwaŋ havinŋ ya ek enaŋ Abô Mavi havinŋ Klemen lôk yenaŋ nê ku vi atu ba yêlô adum ku havinŋ i. Nê takêŋ ininŋ athêŋ hêk kapya lôkmala.

⁴ Môlô ma Anyô Bêŋ anêŋ avômalô ba lemimmavi wak nômbêŋ intu sapêŋ. Aêŋ ba yanaŋ esak lonjbô nena lemimmavi. ⁵* Yalenhavinŋ avômalô lôkthô nêgê môlô nena avômalô ômô malinjaô. Anyô Bêŋ anêŋ endelêm lêk habobo. ⁶* Ma wak nômbêŋ intu noterŋ mek ba nonanŋ lemimmavi êndêŋ Wapômbêŋ lôk nonanŋ injik yani linŋ esak môlônim lemimhavinŋ. Ma minŋ kapôlômim daluk

---

* **4:1:** 1Te 2:19-20   * **4:3:** Luk 10:20   * **4:5:** Hib 10:25; Jem 5:8-9   * **4:6:** Mat 6:25-34; Kol 4:2

ami. ⁷ *Môlô ma avômalô ôêvhaviñ Yisu Kilisi ba intu Wapômbêñ anêñ labali atu ba hayô siñ ba halelope tem eyabiñ môlônim auk lôk kapôlômim.

⁸ Aiyañ thêlô, yenañ abô lêk habobo anêñ dañ. Aêñ ba nobaloñ kobom takêntêk êñ loñ. Kobom avanôñ lôk nômo batôñ oyañ ma nômo thêthôn lôk nômo mabuñ lôk bôk lo loñ nundum avômalô kapôlônijn mavi esak lôk malemimk-ilik esak nosopa auk mavi. Kobom takêntêk intu hadum ba avômalô sapêñ êyê nena mavi ba leñijnmavi anôñ. ⁹ *Nôm takatu ba yahik thô lôk yahanañ ba môlô olañô lôk ôyê yahadum intu nosopa. Ma Wapômbêñ anyô yôhok anêñ ôdôñ da tem êmo imbiñ môlô.

Pol hêv lamavi hadêñ avômalô Pilipai

¹⁰ Yalenmavi anôñ hathak Anyô Bêñ. Lêk ma môlôda uik unim auk liñ ba ôêv ya sa. Yahayala nena sêbôk ma môlô lemimhabi ya, ma donjom loñondê atu ba nônem ya sa ma mi. ¹¹ Malêla takatu ba hapôm ya, êñ ma yalenmavi iyom. Auk êñ intu yahayala ba miñ nosoñ nena ya nômkama mi ba intu yahanañ abô êntêk ami. ¹² Ya anyô lôkmanijn mena ya anyô thavuthijn, yalenviyak mena yahama kisi, ya anyô nômkama bêñ mena ya anyô nômkama mi, auk takêñ bôk hapôm ya lôbôlôn ba yahayala katô anôñ ba intu miñ nômbêñ ami. ¹³ *Kilisi anêñ lôklokwañ iyom intu havalon ya loñ ba hêv malaiñ takêntêk vê hêk ya.

¹⁴ Ma donjom malaiñ takatu ba hapôm ya ma môlô lêk udum kobom mavi ba lemimhikam

* **4:7:** Ais 26:3; Jon 14:27; Kol 3:15

* **4:9:** Lom 16:20

* **4:13:**

2Ko 12:10

hathak ya ba ôêv ya sa. ¹⁵ *Yalenhabî mông anông sêbôk atu ba yahanang Abô Mavi bêng hadêng mômô avômâlô Pilipai. Vêm ma yahatak mômônîm plovins Masedonia ba yaha ma mômô Pilipai iyom ôêv da ek hêv ya sa ma nê êvhavîng ôdông yan min idum aêng ami. Mômôda intu oyala ku êng. ¹⁶ Ma yahamô Tesalonaika ma mômô ôêv ya sa vêm ma mômô ôêv ya sa hathak lonbô. ¹⁷ Ma donjom min yamalenkilik hathak mômônîm da lomalama ami. Mi. Yamalenkilik hathak ku atu ba halumbak ba hadum Wapômbêng lamavi anông hadêng mômô. ¹⁸ Mômônîm da takatu ba Epaploditus hêv hadêng ya ma lêk hayô abôlêk sin ba halelope ba intu min lemimmalaiñ ami. Da takêng ma hatôm da ôv mavi ba Wapômbêng hawa lôk lamavi. ¹⁹ Ma yenang Wapômbêng tem eyabîng mômô esak anêng lôkmanging atu ba hamô Yisu Kilisi kapô. ²⁰ Aêng ba nanêm alalôanîng Kamik Wapômbêng anêng athêng lôkmanging esak len êtôm wak nômbêng intu sapêng. Avanông.

Pol hanang waklêvông hadêng avômâlô Pilipai

²¹ Nônêm yalenmavi êndêng avômâlô mathen lôkthô esak Yisu Kilisi anêng athêng. Ma nê êvhavîng takatu ba êmô havîng ya êv iniñ lenîngmavi hadêng mômô havîng. ²² Avômâlô mathen lôkthô êv iniñ lenîngmavi hadêng mômô. Ma nê takatu ba idum ku hamô Sisa anêng unyak êpôvîng ek nênmêm lenîngmavi êndêng mômô imbîng.

²³ Anyô Bêng Yisu Kilisi anêng wapôm eyabîng mômô dahôlômim.

---

* 4:15: 2Ko 11:9

Wapômbên Anê Abô Mathen
The New Testament in the Malei-Hote Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Maei-Hote long Niugini
copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc. and The Malê people
Language: Hotê-Malê (Malei-Hote)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: The Malê people

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 9 Oct 2020

c8e90bc3-6cab-57b1-9a48-04f5f30fe59a